

משניות עירובין

פרק ג'

1. מתי צריך לעשות עירובי תחומין? איך

מערבין? ובמה מערבין?

עירובי תחומין: אסור לאדם לצאת בשבת חוץ לאלפים אמה ממקום שקנה בו שבייתו בשעת כניסת השבת. ברם אם אדם צריך לילך בשבת חוץ לתחום "לצורך מצוה", עושה בערב שבת "עירוב תחומין",

איך מערבין: והוא שמניח במקום מסויים בתוך תחומו או בסופו מזון שתי סעודות, ועל ידי כך הוא קונה שם שבייתה בשעת כניסת השבת. כלומר שרואים מקום הנחת העירוב כאילו הוא ביתו לשבת זו, ומותר לו לילך בשבת מאותו מקום עוד אלפים אמה. (סה"כ עד ארבעת אלפים אמה).

מערבין: בכל סוגי המזון, למעט מים ומלח שאינם נחשבים כמזון.

2. מדוע צריך שיתופי מבואות? איך משתפין?

ובמה משתפין?

שיתופי מבואות: "החצר" היא רשות משותפת לכל דייריה. "המבוי" דיירי כל החצרות הפתוחות לתוכו, יש להם דריסת הרגל בו, ואשר ע"כ חששו חכמים שמא יטעו הבריות לומר, מה לי "מבוי", מה לי "רשות הרבים", וכשם שמותר להוציא ולהכניס מן "החצר למבוי", ומן "המבוי לחצר", כך מותר להוציא ולהכניס מרשויות אלו לרשות הרבים (משום שגם רשות הרבים אינה אלא רשות משותפת של הרבה בני אדם כמו המבוי)

השיתוף: שכל הדיירים (שבחצרות המבוי) נותנים לפני השבת מאכל בביתו של אחד מהם או באחת החצרות. וכל המבוי והחצרות כאילו הם רשות אחת ואחידה.
במה משתפין: בכל סוגי המזון, או יין ושמן, למעט מים ומלח שאינם נחשבים כמזון.

3. מה הכלל באיזה "מקום" אפשר להניח את

העירוב תחומין? ואיך נקרא מקום זה?

המקום: שיש לו אפשרות "פיזית והלכתית" יחדיו, לקחת את המזון של "העירוב" בבין השמשות כדי לאכלם.

שם המקום: הוא ועירובו במקום אחד

4. מה הכלל באלו סוגי מזון מערבין בהם? ובאלו

סוגי מזון אין מערבין בהם?

מחלוקת:

לפי תנא קמא: העיקר שיהיה ראוי לאכילה למישהו, ואפילו אם למערב עצמו הם אינם ראויים לאכילה כגון תרומה וחלה לישראל.
לפי סומכוס: דוקא מזון שיכולים להיות ראויים לאכילה למערב עצמו.

5. מה הדין אם נתגלל העירוב חוץ לתחום מבעוד

יום? משחשיכה? ובמקרה של ספק? ומדוע?

מבעוד יום: אינו עירוב.

הטעם: כי הרי בזמן קניית העירוב, שהוא בין השמשות "אין הוא ועירובו במקום אחד".

משחשיכה: הרי זה עירוב.

הטעם: הואיל והעירוב היה קיים בין השמשות קנה לו שביתה, ומכאן ואילך אין חוששים לעירוב כלל.

ספק:

מחלוקת: לפי "רבי מאיר ורבי יהודה" מחמת ספק זה אסור לו לילך אלא אלפיים אמה מעירו לצד העירוב בלבד, שזה הוא רשאי לילך בכל אופן, אבל אינו רשאי לילך לא ממקום עירובו ואילך, ולא מעירו לצד אחר.

הטעם: כי שמא נאבד העירוב "מבעוד יום" ולא קנה לו שביתה, א"כ מקום שביתתו בביתו ותחומו אלפיים אמה לכל צד ולא יותר מכך. נמצא שמביתו והאלפים אמות הראשונות לצד היכן שהניח העירוב בכל מצב מותר לו ללכת.

ולפי "רבי יוסי ורבי שמעון" העירוב כשר, ויש לו אלפיים אמה עד מקום עירובו, ועוד אלפיים אמה ממקום עירובו.

והטעם, כי אנו אומרים "העמד את עירובו על חזקתו", וכשם שהיה קיים בשעה שהניחו, כך היה קיים גם בין השמשות ולא נאבד אלא משחשיכה.

6. "יו"ט הסמוך לשבת" כמה עירובי תחומין אפשר לעשות? ומדוע?

מחלוקת: **לפי "רבי אליעזר"** מערב אדם שני עירובים שונים לשני הימים.

הטעם: מכיון שיו"ט ושבת, "שתי קדושות הם". **לפי "חכמים"** או שאינו מערב כלל, או שמערב עירוב אחד לשני הימים.

הטעם: משום שמסתפקים הם אם יו"ט ושבת "שתי קדושות הן", או "קדושה אחת הן", ולפיכך הולכים לחומר.

7. במקרה שביום הראשון לאחר בין השמשות נאכל העירוב מה הדין? ומדוע?

ביום הראשון: עירובו עירוב.
הטעם: כי בבין השמשות העירוב היה קיים.
ביום השני: לכולי עלמא אין לו עירוב.
הטעם: **לפי רבי אליעזר** כי שתי הימים אלו
הם "שתי קדושות", ואכן העירוב היה צריך
להיות קיים גם בבין השמשות ביום השני.

הטעם: **לפי חכמים** משום שמסתפקים הם, אם
יו"ט ושבט "שתי קדושות הן", או "קדושה
אחת הן", ולפיכך הולכים לחומר.

תלמידי היקר!

הצלחת במבחן?

כי יגעת ומצאת... תאמין!